

چکیده

بررسی بازنویسی‌ها و بازآفرینی‌های مثنوی مولوی برای کودکان و نوجوانان، منتشر شده از سال ۱۳۵۷ تا ۱۳۸۷

به کوشش

پروین مرتضایی

یکی از مقوله‌هایی که در چند دهه‌ی اخیر در ادبیات کودک و نوجوان مورد توجه قرار گرفته، اقتباس از متون کهن است. در این میان مثنوی مولوی یکی از متون ارزشمندی است که به طور گسترده بدان توجه شده است. با توجه به اهمیت مثنوی و جایگاه آثار اقتباسی از آن در ادبیات کودک، پژوهش حاضر به بررسی ۱۲۸ اثر بازنویسی و بازآفرینی شده از مثنوی مولوی در سه دهه‌ی ۶۰، ۷۰ و ۸۰ در ابعاد گوناگون پرداخته است. در این پژوهش بر اساس موضوع مطرح شده و پرسش‌های تحقیق، روش کتابخانه‌ای و رویکرد تلفیقی، به کار رفته است. در فصل نخست، اهمیت، ضرورت، هدف، پیشینه و روش تحقیق بررسی شده است. در فصل دوم که یکی از مهم‌ترین بخش‌های این پژوهش است، انواع روش‌های اقتباس بررسی شده، در این بررسی روشن شد که شیوه‌ی بازآفرینی و بازنویسی، به ترتیب شیوه‌های پرکاربرد در اقتباس از مثنوی است. روش گزینشی، تلخیص و تصویرگری محض، نیز در کنار این شیوه‌ها قرار دارد و کمابیش کاربرد داشته است. در فصل سوم انواع قالب‌های ادبی و گونه‌های به کار رفته در آثار اقتباسی و هم‌چنین محتوای آثار بررسی شده است. زبان آثار اقتباسی در فصل چهارم مورد بررسی قرار گرفته است. در فصل پنجم گروه‌های سنی، معرفی شده‌اند. بیشترین آثار اقتباسی برای گروه سنی «ب» (با تعداد ۷۰ اثر) و کمترین آثار برای گروه سنی «ه» (با تعداد ۱۲ اثر) نوشته شده است. در فصل ششم، متون به دو بخش داستانی و غیرداستانی تقسیم شده و عناصر ساختاری بخش‌های غیرداستانی و داستانی بررسی شده است. در فصل هفتم نیز نتایج به دست آمده از پژوهش ارائه شده است.